

Conclusies van de Coördinatie Commissie voor
Europese Integratie- en Associatieproblemen
11 december 1969

De Coördinatie Commissie wijdde haar vergadering aan de voorbereiding van de Raadszittingen der Europese Gemeenschappen die gehouden zullen worden in de week van 15 tot 20 december 1969. Veelal, vooral in Brussel, gaat men er van uit dat het hier een Marathon-zitting betreft die de grote problemen in verband met de beëindiging van de overgangsperiode in min of meer definitieve vorm moet regelen. De Coördinatie Commissie was het er over eens dat er geen Nederlands belang gemoeid is met het betrachten van zeer grote snelheid bij de besluitvorming. Er is geen enkel bezwaar aan verbonden om de betreffende besluiten eerst in januari te nemen. Te grote spoed zou betekenen, dat er geen voldoende aandacht kan worden besteed aan het vraagstuk van de parlementaire bevoegdheden en dat de gevolgen van de landbouwfinanciering, zowel voor Nederland als voor de toetredingsonderhandelingen, niet behoorlijk kunnen worden bestudeerd.

1. Landbouwfinanciering

Bij de besprekingen te Brussel is gebleken, dat alle Lid-Staten instemmen met de afdracht van de landbouwheffingen en, behalve Nederland, ook met een gehele of gedeeltelijke afdracht van de douaneopbrengsten, alsmede met het idee van een Europese belasting in de vorm van een opcent op de BTW. In feite gaat het gesprek over de vraag in welke verhouding de uitgaven, voorzover niet gedekt door de heffingen, moeten worden gedekt door de douanerechten en de BTW. Berekeningen tonen aan dat in de hypothese, waarbij deze resterende uitgaven voor de helft zullen worden gedekt door de douaneopbrengsten en voor de andere helft door de communautaire belasting, per saldo het Nederlands aandeel toch nog ruim 12% bedraagt oftewel twee maal zoveel als ons aandeel in het bruto-nationaal produkt. Aan het criterium van de billijke lastenverdeling is dan eigenlijk nog onvoldoende tegemoet gekomen.

Om aan dit criterium beter recht te doen is gesuggereerd dat er een maximale afwijking (bv. 25%) van het BNP-percentages zou worden vastgesteld. Van Duitse kant is daarentegen gesteld dat er een percentuele verdeling moet komen, gebaseerd op het gemiddelde van de percentages van het BNP en van de vaste verdeelsleutel van het EEG-Verdrag. Dit laatste zou voor Nederland tot zeer gunstige uitkomsten leiden ($\pm 7\%$) en zou derhalve gesteund kunnen worden.

Duidelijk is dat Nederland wel enige concessie zal moeten doen op het terrein van de afdracht der douaneopbrengsten. De handelspolitieke bezwaren hiertegen, die in de Coördinatie Commissie opnieuw naar voren werden gebracht, zouden minder worden indien naast de douanerechten ook de communautaire belastingen een belangrijke rol in de eigen middelen zouden krijgen. Een stijging van het uitgavenniveau zal in dat geval niet behoeven te leiden tot weerstand tegen de uit handelspolitiek oogpunt zo gewenste verlaging der douanerechten, daar men dan de belastingopbrengst zou kunnen verhogen. Zowel om deze reden als vanwege de redelijke lastenverdeling dient daarom aan een koppeling van een geleidelijke afdracht van de opbrengst der douanerechten aan de invoering van een communautaire belasting (waarmee wel enkele jaren gemeesid zullen zijn) grote waarde te worden gehecht.

De Coördinatie Commissie nam overigens kennis van het feit dat de Minister van Financiën blijkbaar voornemens is een brief over deze zaak in de Ministerraad van 12 december ter sprake te brengen; de inhoud hiervan was echter niet bekend.

Tenslotte werd er van verschillende zijden op gewezen, dat bij de bepaling van het standpunt terdege rekening moet worden gehouden met de gevolgen die de te treffen regeling zal hebben voor de toetredingsonderhandelingen en met name voor het Verenigd Koninkrijk. Het doen accepteren van een systeem, dat de redelijke lastenverdeling verzekert is ook uit dit oogpunt van bijzondere betekenis. Gevreesd moet worden dat zelfs bij een redelijke lastenverdeling het nadelig effect op de Engelse betalingsbalans nog zeer groot zal zijn.

2. Evenwicht der landbouwmarkten

De discussie over het zg. "mini-plan-Mansholt" maakt te Brussel weinig of geen voortgang. Tegen de voorziene prijsverlagingen voor tarwe, zuivel en suiker bestaan van diverse Lid-Staten bezwaren, maar de Duitse bezwaren zijn het ernstigst. Tenzij Duitsland met eigen constructieve voorstellen zou komen (en de kans daarop lijkt gering) valt niet aan te nemen dat men over deze materie in de komende maanden tot enig compromis zal kunnen raken. Nog minder voortgang is er te melden wat betreft de voorziene structuurmaatregelen.

Onder deze omstandigheden meende de Coördinatie Commissie dat niets toegevoegd behoeft te worden aan de besluiten van de Raad voor Europese Zaken van 20 november j.l. Het vooruitzicht doet zich dan echter wel voor, dat er overeenstemming bereikt zal worden over de landbouwfinanciering zonder enige maatregel ter bestrijding van de overschotproduktie. Wellicht zou het geprobeerd kunnen worden of het mogelijk is althans overeenstemming te bereiken over de in het Commissievoorstel genoemde financiële doelstelling, volgens welke dient te worden uitgegaan van het geschatte uitgavenniveau van 1970 (3 milj.r.e.) dat met niet meer dan 5% per jaar zou mogen groeien. De betekenis van een dergelijke financiële doelstelling zal voorlopig slechts betrekkelijk zijn; toch zou het nuttig zijn om althans dit onderdeel van het Commissievoorstel in de wacht te slepen, ook dit weer met o.m. de Engelse toetreding in gedachten.

Tenslotte werd nog de gedachte geopperd dat Nederland zich zal aansluiten bij het Duitse dreigement, ook op de topconferentie geuit, dat niet gerekend hoeft te worden op parlementaire goedkeuring van de financieringsregelingen indien in de loop van 1970 geen bevredigende oplossing voor het surplussen-probleem is gevonden en ten aanzien van de toetreding redelijke voortgang is gemaakt.

3. GATT-waiver voor citrusregeling

Het is zeker dat op 16 december a.s. de GATT-Council het verzoek van de EEG om een waiver voor de citruspreferenties ten faveure van Spanje en Israël zal afwijzen. De Verenigde Staten hebben reeds aangekondigd onmiddellijk retaliaties te zullen treffen tegen de EEG, indien de regeling na die datum zou blijven voortbestaan. Onder deze omstandigheden is het dringend geboden dat de EEG-Raad een besluit neemt.

/-haar

De enige mogelijkheid om de regeling voor Spanje en Israël te sauveren is er in gelegen/uit te breiden tot alle GATT-leden (erga omnes). Italië verzet zich hier echter tegen. Er schijnt een mogelijkheid te zijn, dat Italië zich wel wil laten overstemmen, indien eerst de formele afwijzing te Genève heeft plaats gehad. Om die reden is het wellicht beter om die gebeurtenis af te wachten, waarna dan de Raad op 19 december een besluit kan nemen. Misschien kan Italië dan worden overstemd, doch anders zal de regeling ongedaan moeten worden gemaakt. Ook met het oog op de reacties van het

Nederlandse Parlement, dat aan de voorkeursbehandeling voor met name Israël een politieke betekenis hecht in verband met de associaties van Tunesië en Marokke, is het beter indien eerst de officiële afwijzing in het GATT gevolgd is en vervolgens de onwil van Italië is aangetoond. Onder geen beding kan de regeling echter in de thans bestaande vorm worden gehandhaafd^{x)} Overigens zou het vervallen van de citruspreferentie - de binnenlands politieke bezwaren waarvan door de vertegenwoordiger van het Ministerie van Buitenlandse Zaken werden onderstreept - in de praktijk niet veel verschil maken, daar Spanje en Israël als grootse leveranciers er door hun prijspolitiek voor zorgen dat Marokko en Tunesië van de aan hen toegekende preferentie geen gebruik kunnen maken.

4. Gemeenschappelijke handelspolitiek

Enkele kleinere problemen betreffende de gemeenschappelijke handelspolitiek dienen in de a.s. Raad nog te worden geregeld. Deze roepen echter geen bijzondere problemen op. Daarnaast werd echter geconstateerd dat aan een conclusie van de vorige zitting van de Coördinatie Commissie met betrekking tot de handelsakkoorden met Oostblok-landen (nl. dat de Raad bij het nemen van een derogatiebesluit gebonden dient te zijn aan een tijdslimiet) in de raadsdiskussie te Brussel geen gevolg is gegeven.

5. Aardappelschaarste

Er dreigt op dit ogenblik een schaarste aan aardappelen in de EEG en de vraag doet zich voor welke beperkingen aan de uitvoer kunnen worden opgelegd. Van de zijde van het Ministerie van Economische Zaken werd erop gewezen dat het hier om een belangrijke zaak gaat, daar de prijsstijging een effect van 3/4 punt in de kosten van levensonderhoud kan veroorzaken. Deze stijging van de KVL zou additioneel zijn, daar er geen rekening mee is gehouden in de bestaande prognoses. Van de zijde van het Ministerie van Landbouw en Visserij werd opgemerkt, dat men bij deze zaak de politieke aspecten niet mag verwaarlozen, met name niet ten aanzien van het boereninkomen in de provincie Groningen. Daar met het oog op de mogelijke prijsdalingen in de akkerbouwsector de stemming onder de producenten toch steeds geprikkeld is, zou een beleid ten aanzien van de aardappelen niet te restrictief moegen zijn. Wel zou men van die zijde maatregelen wensen om te voorkomen dat de Nederlandse produktie plotseling zal afvloeien naar Engeland, wanneer de Engelse markt medio december voor invoer wordt opengesteld. Tegen de inkomenspolitieke overwegingen van het Ministerie van Landbouw en Visserij werd te berde gebracht dat de huidige aardappelprijs reeds het drievoudige bedraagt van de produktiekosten en ook in het verleden niet onbevredigend is geweest.

x) De Raad zou reeds op maandag a.s. kunnen kenbaar maken, dat de EEG zich in elk geval aan de GATT-regels zal houden.

Het treffen van een eenzijdig exportverbod stuit op juridische moeilijkheden in de EEG. De Commissie heeft voorgesteld het gemeenschappelijk buitentarief voor aardappelen te schorsen en de uitvoer naar derde landen te onderwerpen aan een vergunningenstelsel en te belasten met heffingen. Bovendien zou alleen Frankrijk toegestaan worden ook de intracommunautaire uitvoer te belasten, vanwege het binnenlandse prijspeil in Frankrijk. De voorzitter meende dat, indien Frankrijk deze faciliteit verkrijgt, Nederland haar ook zal dienen te claimen. Voor het overige werd de zaak verwezen naar de Ministerraad.

DGES, 11 december 1969